

Integriteitbeleid

**Stichting Pensioenfonds voor de
Woningcorporaties**

Versie maart 2016

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
1.1	Waarom Integriteitbeleid.....	4
1.2	Doelgroep Integriteitbeleid.....	5
1.3	Definitie Integriteitrisico.....	5
2	Doel en methodiek analyse integriteitrisico's SPW.....	6
2.1	<i>Doel</i>	6
2.2	Methodiek.....	6
2.3	Integriteitrisico's.....	6
3	Integriteitbeleid SPW.....	7
3.1	Integriteitrisico's medewerkers en bestuursleden SPW.....	7
3.2	Integriteitrisico's leden van de overige fondsorganen van SPW (zoals Raad van Toezicht, Verantwoordingsorgaan en externe adviseurs).....	7
3.3	Uitbestedingsrisico.....	7
3.4	Integriteitincidenten.....	8
	BIJLAGE 1: Gedragscode.....	9
	BIJLAGE 2: “zo zijn onze manieren”.....	18

1. Inleiding

Het *Integriteitbeleid SPW* formuleert beleid hoe en in welke mate mogelijke integriteitrisico's voor SPW op een adequate en effectieve manier (kunnen en moeten) worden beheerst. SPW onderkent twee aandachtsgebieden waar integriteitrisico's kunnen voorkomen te weten:

1. Integriteitrisico's die SPW loopt door toedoen van medewerkers van het bestuursbureau, de bestuursleden en de leden van de overige fondsorganen van SPW als gevolg van de uitoefening van hun functie en
2. Integriteitrisico's die SPW loopt ten gevolge van de uitbesteding van de uitvoering van de pensioenadministratie en het beheer van het vermogen aan derden.

Het integriteitbeleid SPW richt zich op de beheersing van integriteitrisico's die SPW loopt door de medewerkers van het bestuursbureau, de bestuursleden en de overige fondsorganen van SPW. Extra aandacht wordt besteed aan integriteitrisico's die inherent zijn aan de functie van bestuurder. Daarnaast richt het beleid zich op het monitoren van de uitbesteding aan de uitvoeringsorganisaties. Tenslotte verwijst het integriteitbeleid naar de incidentenregeling ingeval zich toch een integriteitincident voordoet.

Het beheersen van de integriteitrisico's van SPW is nader uitgewerkt in een risicoanalyse. In deze risicoanalyse wordt elk integriteitrisico geïdentificeerd. Per onderkend risico is vastgesteld:

- op welke organisatie de risico's betrekking hebben (op SPW of de partij aan wie is uitbesteed);
- wat de kans en impact van het risico zijn;
- wat het bruto risico is;
- of dit risico acceptabel is;
- welke strategie SPW hanteert (verminderen van het risico of accepteren);
- welke beheersmaatregelen zijn getroffen;
- welke rapportages worden ontvangen om de risico's te monitoren;
- wat de frequentie van die rapportages is;
- wat het effect is van de beheersmaatregelen;
- wat het overblijvende netto risico is;
- of het resterende risico acceptabel is;
- welke acties er moeten worden ondernomen;
- wanneer en door wie die acties moeten worden ondernomen.

1.1 Waarom Integriteitbeleid

- SPW is het pensioenfonds voor werknemers en werkgevers in de sector Woningcorporaties. Deelnemers en gepensioneerden hebben recht op een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds dat zijn financiële verplichtingen nu en in de toekomst kan waar maken.
- Integriteit is een wezenlijk kenmerk voor het efficiënt functioneren van een professionele en betrouwbare organisatie. Een integer beleid verbetert het imago van

een organisatie en is een belangrijk kwaliteitskeurmerk naar andere partijen, met andere woorden: "Integriteit is een van de succesfactoren van elke onderneming".

- Integriteit heeft een wettelijke grondslag; voor pensioenfondsen en uitvoerders is deze verplichting opgenomen in de Pensioenwet (PW) en nader uitgewerkt in het Besluit financieel toetsingskader (Bftk). Voor vermogensbeheerders is de wettelijke basis de Wet op het financieel toetsingskader (Wft).
- Het integriteitbeleid SPW is gericht op het versterken van de professionele dienstverlening en de weerbaarheid tegen mogelijke aantastingen van de soliditeit, integriteit en reputatie.
- Integriteit is een aparte toezichtdoelstelling van DNB. DNB kijkt daarbij niet alleen naar de papieren stukken. Het toezicht is met name gericht op de werking en uitvoering van het integriteitbeleid.

1.2 Doelgroep Integriteitbeleid

Het Integriteitbeleid SPW heeft betrekking op het bestuur SPW, leden van de overige fondsorganen van SPW, externe adviseurs en de medewerkers van het bestuursbureau SPW.

1.3 Definitie Integriteitrisico

Onder integriteitrisico wordt verstaan het gevaar dat de reputatie van het fonds, of bestaande of toekomstige bedreiging van vermogen of resultaat van het fonds in negatieve zin wordt beïnvloed ten gevolge van ontoereikende naleving van hetgeen bij of krachtens de wet is voorbeschreven, maatschappelijke normen en door de instelling zelf opgestelde normen voor de organisatie, haar medewerkers en overige stakeholders.

2 Doel en methodiek analyse integriteitrisico's SPW

2.1 Doel

Het doel van het integriteitbeleid is het verschaffen van inzicht aan interne- en externe partijen over de onderkenning van integriteitrisico's, de genomen beheersmaatregelen, en de controle op de werking en de uitvoering van de beheersmaatregelen. De risicoanalyse geeft inzicht in de waarschijnlijkheid dat de verschillende risico's zich voordoen en leiden tot een bepaalde impact (hoog, midden, laag). Risico's met een hoge impact verdienen hogere eisen ten aanzien van de beheersing.

2.2 Methodiek

Voor de analyse van de integriteitrisico's is aangesloten bij de methode Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM)

FIRM is een door DNB in 2005 ontwikkelde geïntegreerde methode voor de analyse van risico's, beheersmaatregelen en monitoring bij alle typen ondernemingen waarop DNB toezicht houdt. De beheersmaatregelen zien op juistheid, tijdigheid en volledigheid. FIRM legt een expliciet verband met de bij wet opgedragen toezichtdoelstellingen: solvabiliteit, liquiditeit, integriteit en beheer en organisatie. De methode bevordert een eenduidige analyse en de vastlegging dient als basis voor interne en externe verslaglegging.

2.3 Integriteitrisico's

- SPW sluit in het kader van de uitvoering van de pensioenregeling en het beheer van het vermogen voor haar medewerkers, bestuursleden en leden van de overige fondsorganen aan bij de door DNB in FIRM genoemde integriteitrisico's te weten:
 - Belangenverstremeling
 - Witwassen
 - Terrorismedinanciering
 - Fraude
 - Maatschappelijk onbetamelijk gedrag
 - Cybercrime
 - Omkoping/corruptie en
 - Omzeiling sancties
- Naast voorgenoemde risico's geldt nog specifiek voor de bestuursleden van SPW een verhoogde kans op integriteitrisico's die inherent zijn aan de functie van bestuurder van een pensioenfonds.
- SPW heeft de uitvoering van de pensioenregeling alsmede het beheer van het vermogen en de ondersteuning van het fonds uitbesteed aan APG Algemene Pensioen Groep N.V. Dit betekent dat SPW ten gevolge van de uitbesteding extra toezicht dient te houden op naleving van het integriteitbeleid SPW door de uitvoeringsorganisatie (uitbestedingsrisico).

3 Integriteitbeleid SPW

Het Integriteitbeleid wordt vastgesteld door het bestuur van SPW.

3.1 Integriteitrisico's medewerkers en bestuursleden SPW

Het Integriteitbeleid SPW is erop gericht om integriteitrisico's die SPW loopt door medewerkers en bestuursleden op het gebied van belangenverstremgeling, witwassen, terrorismefinanciering, fraude, maatschappelijk onbetamelijk gedrag, cybercrime, omkoping/corruptie en omzeiling sancties continu zoveel mogelijk te beheersen. Ten opzichte van de medewerkers geldt voor bestuursleden nog een extra risico op het gebied van integriteit, namelijk integriteitrisico's welke inherent zijn aan het uitoefenen van een bestuursfunctie. Bestuursleden hebben over het algemeen contacten op hoog niveau. Vaak zijn er nauwe contacten met de politiek. Bestuursleden bekleden een bestuursfunctie meestal parttime en veelal in combinatie met andere (gelijksoortige) functies. Deze combinatie van factoren noopt tot extra risicobewustzijn op het gebied van integriteit.

De integriteitrisico's zijn middels een risicoanalyse geïdentificeerd en de getroffen beheersmaatregelen zijn per risico uitgewerkt.

Mocht (een kans op het ontstaan van) een integriteitrisico zich voordoen dan dienen zo snel mogelijk adequate maatregelen te worden getroffen. Het effectief beheersen van de integriteitrisico's werkt alleen indien alle betrokken partijen binnen het pensioenfonds zich bewust zijn van integriteitrisico's. Het integer handelen van alle betrokken partijen binnen SPW is de basis voor een succesvol Integriteitbeleid. Het bestuur SPW is te allen tijde verantwoordelijk voor integriteitbeleid, ook bij uitbestede werkzaamheden.

Het integriteitbeleid SPW is zodanig ingericht dat het bestuur zijn eigen verantwoordelijkheden kan dragen voor de beheersing van de integriteitrisico's die het loopt door medewerkers en bestuursleden van SPW.

3.2 Integriteitrisico's leden van de overige fondsorganen van SPW (zoals Raad van Toezicht, Verantwoordingsorgaan en externe adviseurs).

De leden van deze organen van SPW en de externe adviseurs dienen zich conform het integriteitbeleid van SPW te gedragen. In de reglementen van deze organen zijn voorschriften opgenomen met betrekking tot geheimhouding van hetgeen ter vergadering behandeld wordt. Daarnaast dienen de leden en de externe adviseurs de gedragscode en de integriteitscode ("zo zijn onze manieren") te ondertekenen en na te leven.

3.3 Uitbestedingsrisico

SPW heeft de beleidsadvisering, de pensioenadministratie en het vermogensbeheer ondergebracht bij APG Algemene Pensioen Groep N.V.

Voor SPW betekent dit dat zij tengevolge van de uitbesteding aantoonbaar moet monitoren op het waarborgen van de integriteit door de uitvoeringsorganisatie. SPW stelt eisen aan haar uitvoerder op het gebied van integriteit en het waarborgen hiervan. APG zal in haar hoedanigheid van opdrachtgever het integriteitbeleid SPW

op een adequate en efficiënte wijze waarborgen. In de risicoanalyse zijn ter uitvoering van het integriteitbeleid SPW de voorkomende integriteitsrisico's in het kader van de uitbesteding geanalyseerd. Per onderkend risico zijn de beheersmaatregelen genoemd alsmede de wijze waarop hierover verantwoording wordt afgelegd.

Het integriteitbeleid SPW is mede gericht op het monitoren van de uitbesteding. Dat wil zeggen dat SPW regelmatig moet worden geïnformeerd en gerapporteerd over het efficiënt en adequaat functioneren van de beheersmaatregelen op het gebied van integriteit.

3.4 Integriteitincidenten

Tenslotte dient een Integriteitbeleid adequaat te reageren indien er toch incidenten plaatsvinden. *Het Integriteitbeleid SPW is erop gericht dat het fonds adequaat en efficiënt kan sturen op integriteitincidenten.*

BIJLAGE 1: Gedragscode

Artikel 1. Definities

- 1.1. Verbonden personen zijn:
- leden van het bestuur en het bestuur als zodanig,
 - leden van de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan,
 - externe leden van commissies,
 - medewerkers van het bestuursbureau, waaronder mensen die tijdelijk werken / inhuur,
 - het bestuur kan andere (groepen van) mensen als verbonden persoon aanwijzen.
- Medewerkers van uitbestedingspartijen zijn geen verbonden personen, tenzij deze op basis van lid e van dit artikel wel als zodanig door het bestuur zijn aangewezen.
- 1.2. Insiders zijn:
- leden van het bestuur en het bestuur als zodanig,
 - medewerkers van het bestuursbureau, waaronder mensen die tijdelijk werken / inhuur.
- Een insider is ook de verbonden persoon die beschikt of zou kunnen beschikken over vertrouwelijke (markt)informatie.
- 1.3. Gelieerde derden zijn:
- echtgenoot, echtgenote of partner van de verbonden persoon;
 - bloed- en aanverwanten tot de tweede graad van de verbonden persoon;
 - (andere) personen die tot het huishouden van de verbonden persoon behoren;
 - lasthebbers en vermogensbeheerders (niet zijnde vrije hand beheerders), voor zover handelend ten behoeve van de verbonden persoon;
 - rechts- of natuurlijk personen met wie de verbonden persoon een relatie heeft welke van dien aard is dat de verbonden persoon, een direct of indirect wezenlijk belang heeft bij het resultaat van een transactie in een financieel instrument.
- 1.4. Persoonlijke transactie is:
- een transactie in een financieel instrument, door of in naam van een verbonden persoon, waarbij:
 - de verbonden persoon handelt anders dan in de normale uitoefening van zijn beroep of functie.
 - een transactie wordt verricht voor rekening van de verbonden persoon, of
 - een transactie wordt verricht voor rekening van gelieerde derden.
 - een andersoortige (financiële) transactie, inclusief het anders dan in de uitoefening van zijn beroep of functie verrichten, doen verrichten of bewerkstelligen van enige handeling, ten voordele van de insider of gelieerde derden.
- 1.5. Onder financieel instrument worden begrepen:
- effect;
 - geldmarktinstrument;
 - recht van deelneming in een beleggingsinstelling, niet zijnde een effect;
 - derivatencontract, waaronder begrepen maar daartoe niet beperkt een optie,
 - future, swap, valuta- en rentetermijncontract;
 - overige financiële instrumenten in de zin van de Wet op het financieel toezicht, en voorts al hetgeen naar de opvattingen in het maatschappelijk verkeer als zodanig wordt beschouwd.
- 1.6. Integriteitrisico is:
gevaar voor de aantasting van de (goede) reputatie, alsmede de bestaande en toekomstige bedreiging van het vermogen of resultaat van het fonds.

- 1.7 Reputatierisico is:
gevaar voor de aantasting van de goede reputatie van het pensioenfonds.
- 1.8 Voorwetenschap is:
de bekendheid met informatie die concreet is en die rechtstreeks of middellijk betrekking heeft op een uitgevende instelling, waarop de financiële instrumenten betrekking hebben, of omtrent de handel in deze financiële instrumenten, welke informatie niet openbaar is gemaakt en waarvan openbaarmaking significante invloed zou kunnen hebben op de koers van de financiële instrumenten of op de koers van daarvan afgeleide financiële instrumenten.
- 1.9 Compliance is:
het bewerkstelligen van een integere bedrijfsvoering van het pensioenfonds en een integere cultuur waar het als vanzelfsprekend is dat verbonden personen handelen in overeenstemming met de geldende maatschappelijke normen en de (ongeschreven) wet- en regelgeving.

Artikel 2. Doel van de gedragscode

- 2.1. Het doel van de gedragscode is het waarborgen en handhaven van het vertrouwen in het fonds door belanghebbenden, door gewenst gedrag te stimuleren en ongewenst gedrag te voorkomen. Alsmede het voorkomen van integriteitsrisico's. De gedragscode kent daartoe algemene gedragsregels voor verbonden personen en aanvullende gedragsregels voor insiders.
- 2.2. De gedragscode bevordert de transparantie rondom gedragsregels en maakt duidelijk aan alle bij het fonds betrokken personen – ook voor de bescherming van hun eigen belangen - wat wel en wat niet is geoorloofd.
- 2.3. De gedragscode draagt mede bij aan het integer functioneren van het fonds ten behoeve van al diegenen die bij het fonds belang hebben en het waarborgen van de goede naam en reputatie van het fonds en de pensioensector in het algemeen.
- 2.4. Het is niet toegestaan de normen van de gedragscode te omzeilen door het betrekken van (gelieerde) derden.
- 2.5. De organisatie waaraan het pensioenfonds werkzaamheden heeft uitbesteed moet beschikken over een gedragscode, die ten minste gelijkwaardig is aan die van het fonds.
- 2.6. De hoogste leiding van het fonds is verantwoordelijk voor het naleven van de verplichtingen die voortvloeien uit enige wettelijke bepaling of de gedragscode.

Artikel 3. Normen

- 3.1. De verbonden persoon draagt er zorg voor iedere situatie die aanleiding geeft of zou kunnen geven tot een belangenconflict, te vermijden. De verbonden persoon is verplicht elk (potentieel) belangenconflict direct te melden aan de compliance officer. Voor de volgende gevallen, waarin sprake kan zijn van (de schijn van) een potentieel belangenconflict, gelden specifieke regels:
- relatiegeschenken;
 - uitnodigingen;
 - nevenfuncties;
 - zakelijke belangen;
 - bedrijfsmiddelen en
 - zakelijke relaties.

Artikel 4. Vertrouwelijkheid

- 4.1. De verbonden persoon mag geen informatie over zaken - inclusief individuele pensioengegevens en beleggingen - van het fonds, waarvan hij weet of redelijkerwijs behoort te weten dat die informatie vertrouwelijk is, aan derden bekend maken of ten eigen voordele of ten behoeve van anderen dan het fonds gebruiken.

Artikel 5. Relatiegeschenken, nevenfuncties, zakelijke belangen, bedrijfsmiddelen en zakelijke relaties

5.1. Relatiegeschenken

De verbonden persoon dient terughoudend en transparant om te gaan met het aanvaarden van relatiegeschenken om te voorkomen dat (de schijnt ontstaat dat) het aanvaarden van een relatiegeschenk van invloed kan zijn op beslissingen van het fonds. Het ontvangen van relatiegeschenken van één bedrijf of instelling door een verbonden persoon is toegestaan tot een maximale waarde van € 100 per jaar.

Indien relatiegeschenken van één bedrijf of instelling worden aangeboden aan een verbonden persoon dan dient de verbonden persoon:

- zo spoedig mogelijk melding te doen aan de compliance officer van alle aangeboden geschenken door dat bedrijf of die instelling, en
- onmiddellijke melding te doen aan het Dagelijks Bestuur van mogelijke beïnvloeding door (toekomstige) relaties van SPW.

Indien het bestuur van SPW het opportuun acht zelf relatiegeschenken te geven, mag de waarde daarvan niet meer zijn dan € 100 per relatie per jaar. Het is niet toegestaan relatiegeschenken te geven om daarmee toekomstige beslissingen van derden te beïnvloeden.

5.2. Uitnodigingen

De verbonden persoon mag uitnodigingen aanvaarden indien er geen relatie is met de functie die de verbonden persoon bij het fonds vervult. Indien de uitnodiging wel een relatie heeft met de functie die de verbonden persoon bij het fonds vervult, geldt het volgende:

- a. Reizen, bedrijfsbezoeken en congressen/seminars in het buitenland
Uitnodigingen voor reizen, bedrijfsbezoeken en congressen/seminars in het buitenland mogen worden aanvaard indien:
 - er geen sprake is van een potentieel belangenconflict en
 - het belang van het fonds door het accepteren van de uitnodiging niet wordt geschaad en
 - de uitnodiging vooraf is goedgekeurd door het Dagelijks Bestuur en door de medewerker gemeld wordt aan de compliance officer en
 - bij de goedkeuring wordt meegewogen of de reis, het bedrijfsbezoek of het congres/seminar door betrokkene zelf moet worden bekostigd.

Er wordt terughoudend omgegaan met frequent repeterende uitnodigingen.

- b. Congressen/seminars in Nederland
Uitnodigingen voor congressen/seminars in Nederland op het eigen vakgebied van een verbonden persoon mogen worden aanvaard indien de uitnodiging vooraf is gemeld aan het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur kan adviseren om het niet bij een melding te laten, maar het bespreekbaar te maken in het bestuur.
- c. Entertainment in binnen- en buitenland
Uitnodigingen voor entertainment (bijvoorbeeld sportwedstrijden en concerten) mogen worden aanvaard indien:
 - er geen sprake is van een potentieel belangenconflict,
 - het belang van het fonds door het accepteren van de uitnodiging niet wordt geschaad,
 - de uitnodiging vooraf is goedgekeurd door het Dagelijks Bestuur en gemeld wordt aan de compliance officer
 - bij de goedkeuring wordt meegewogen of het entertainment door betrokkene zelf moet worden bekostigd.

- d. Spreker congres
Uitnodigingen om als spreker op te treden op een congres of seminar mogen worden aanvaard indien:
- er geen sprake is van een potentieel belangenconflict,
 - het belang van het fonds door het accepteren van de uitnodiging niet wordt geschaad,
 - de eventuele beloning in verhouding staat met de verrichte werkzaamheden,
 - er goedkeuring is gegeven door het Dagelijks Bestuur, en
 - de uitnodiging vooraf wordt gemeld bij de compliance officer.
- e. Overige uitnodigingen
Uitnodigingen die gegeven de context substantieel afwijken of opvallen, worden – ook als deze niet worden aanvaard – gemeld aan het Dagelijks Bestuur.

5.3. Nevenfuncties

Het aanvaarden of continueren van een nevenfunctie van een verbonden persoon is toegestaan na goedkeuring door het Dagelijks Bestuur. Bij de beoordeling wordt getoetst of er sprake is van een nevenfunctie welke

- de schijn heeft, of kan opwekken, van een belangenconflict,
- onevenredige tijdsbesteding met zich meebrengt ten opzichte van de taak bij het fonds,
- kan leiden tot reputatieschade voor het fonds.

De verbonden persoon doet tevens melding van de nevenfunctie bij de compliance officer.

5.4. Financiële belangen in zakelijke relaties

Het, al dan niet via een gelieerde derde, houden van een financieel belang in een bedrijf of instelling waarmee het fonds een zakelijke relatie onderhoudt, of mogelijk zaken gaat doen, is in verband met een (potentieel) belangenconflict niet toegestaan.

5.5. Leveranciers en dienstverleners

Het is de verbonden persoon niet toegestaan als privépersoon transacties aan te gaan of privégebruik te maken van diensten van leveranciers en zakelijke dienstverleners, waarmee het fonds direct of indirect zakelijke contacten onderhoudt, tenzij dit algemeen gebruikelijk is, de diensten tegen marktconforme voorwaarden worden uitgevoerd en geldelijk privévoordeel is uitgesloten.

5.6. Fondseigendommen

De verbonden persoon gaat zorgvuldig om met de bedrijfsmiddelen van het pensioenfonds. Privégebruik van bedrijfsmiddelen is niet toegestaan zonder voorafgaande toestemming van het Dagelijks Bestuur. Voorbeelden zijn intellectueel eigendom, kantoorbenodigdheden, computers en computerprogramma's.

Artikel 6. Voorwetenschap

- 6.1. De verbonden persoon mag geen gebruik maken van voorwetenschap. De verbonden persoon dient verder uiterste zorgvuldigheid te betrachten bij de behandeling van informatie waarvan hij weet of redelijkerwijs behoort te weten dat deze informatie moet worden aangemerkt als vertrouwelijke (markt)informatie. Het gebruik van voorwetenschap en het verspreiden van andere vertrouwelijke informatie is slechts toegestaan indien een zorgvuldige uitoefening van zijn functie dat vereist.

- 6.2. De verbonden persoon die met betrekking tot financiële instrumenten over informatie beschikt als bedoeld in artikel 6.1, onthoudt zich van het verrichten van transacties of het aanzetten tot het verrichten van transacties, zowel rechtstreeks als middellijk, in die financiële instrumenten, dan wel van het daarover te adviseren, anders dan van hem bij een zorgvuldige uitoefening van zijn functie mag worden verwacht.
- 6.3. Het is de verbonden persoon verboden om transacties in een financieel instrument te (laten) verrichten naar aanleiding van of vooruitlopend op effectenorders van het fonds.
- 6.4. De verbonden persoon, anders dan de insider, die beschikt over informatie als bedoeld in 6.1 rapporteert dit aan de compliance officer. De compliance officer deelt onverwijld aan de betrokken verbonden persoon mee of hij als insider wordt aangemerkt, en stelt hem op de hoogte van de gevolgen van de aanwijzing als insider.
- 6.5. De verbonden persoon onderschrijft dat de compliance officer bevoegd is een onderzoek in te (doen) stellen naar enige persoonlijke transactie verricht door, in opdracht van of ten behoeve van de verbonden persoon. De verbonden persoon is in het kader van een strikte naleving van de gedragscode gehouden desgevraagd alle informatie met betrekking tot een door hem of ten behoeve van hem verrichte persoonlijke transactie aan de compliance officer te (laten) verstrekken.
- 6.6. Het is de verbonden persoon verboden om binnen vierentwintig uur opdracht te geven tot zowel een aan- als verkooporder voor transacties in een financieel instrument van dezelfde uitgevende instelling, rechtspersoon of vennootschap.

Artikel 7. Algemene uitgangspunten persoonlijke transacties (insiderregeling)

- 7.1. De insider zal in geen enkel geval handelen in financiële instrumenten waarvan betrokkene over koersgevoelige informatie beschikt of waarbij de schijn van handel met koersgevoelige informatie kan ontstaan. Hetzelfde geldt voor transacties in financiële instrumenten waarbij (de schijn van) een belangenconflict kan ontstaan.
- 7.2. De insider moet zowel de eigen effectenrekeningen als de effectenrekeningen waarop betrokkene gemachtigd is privé- transacties te verrichten of te bewerkstelligen (waaronder die van de partner), doorgeven aan de compliance officer. Dit geldt ook voor wijzigingen op eerder gemelde gegevens.
- 7.3. De insider verstrekt jaarlijks een overzicht aan de compliance officer van het handelen in financiële instrumenten en van de beschikbare financiële instrumenten van hemzelf en van degene waarvoor betrokkene gemachtigd is privé- transacties te verrichten of te bewerkstelligen (waaronder die van de partner). Uitgezonderd van melding zijn:
- transacties in financiële instrumenten waarvan het beheer is overgedragen aan een professionele vermogensbeheerder, op zodanige voorwaarden dat de insider geen invloed heeft op de fondsselectie of op afzonderlijke transacties. Desgevraagd overlegt de insider aan de compliance officer de overeenkomst welke ten grondslag ligt aan de overdracht van het beheer van zijn vermogensbestanddelen.
 - transacties in indexfondsen of in ter beurze genoteerde rechten van deelneming in (semi)openended-beleggingsinstellingen, mits de insider binnen die instelling geen functie vervult. Desgevraagd overlegt de insider aan de compliance officer de overeenkomst welke ten grondslag ligt aan de overdracht van het beheer van zijn vermogensbestanddelen.
 - Staatsobligaties uitgegeven door OESO-landen, obligaties uitgegeven door decentrale overheden van OESO landen of obligaties uitgegeven door semipubliekrechtelijke instellingen gevestigd in een OESO-land.
 - Financiële instrumenten gerelateerd aan indices, zoals opties op indices, indextrackers, ETF op indices (zoals Ishares), turbo's op indices, futures op indices of warrants op indices.

Desgevraagd overlegt de insider aan de compliance officer de overeenkomst welke ten grondslag ligt aan de overdracht van het beheer van zijn vermogensbestanddelen.

- 7.4 Als niet wordt belegd in financiële instrumenten door de insider en/of door degene waarvoor de insider gemachtigd is privé- transacties te verrichten of te bewerkstelligen (waaronder die van de partner) dan dient de insider dit ook door te geven.

Artikel 8 Toezicht op persoonlijke transacties (insiderregeling)

- 8.1 De compliance officer beoordeelt de bij hem gemelde of door hem onderkende persoonlijke transacties op basis van de op de blacklist vermelde bedrijven en vermeldt daarbij in voorkomend geval tevens of de desbetreffende transactie, op basis van de blacklist, had mogen plaatsvinden. De blacklist is een door het fonds bijgehouden lijst van namen van bedrijven die vermogenstitels uitgeven.
- 8.2 De insider onderschrijft dat de compliance officer bevoegd is een onderzoek in te (doen) stellen naar enige beleggingstransactie verricht door, in opdracht van of ten behoeve van de insider. De insider is verplicht jaarlijks te bevestigen aan de compliance officer, dat hij de uitgangspunten van de insiderregeling onderschrijft en heeft nageleefd.
- 8.3 De insider is in het kader van een strikte naleving van de gedragscode gehouden desgevraagd alle informatie met betrekking tot een door hem of ten behoeve van hem verrichte persoonlijke transactie aan de compliance officer te verstrekken. De transacties die reeds op grond van artikel 9.2 zijn gemeld, behoeven niet opnieuw door de insider te worden gemeld.
- 8.4 De insider is verplicht desgevraagd opdracht te geven aan het pensioenfonds, een andere instelling, lasthebber, beleggingsinstelling of andere derde, om de compliance officer alle informatie te verstrekken over enige ten behoeve van hem of in zijn opdracht verrichte persoonlijke transactie.
- 8.5 De compliance officer is bevoegd over de uitkomst van dit onderzoek schriftelijk te rapporteren aan de voorzitter van het bestuur. Alvorens de compliance officer daarover rapporteert, wordt de insider in de gelegenheid gesteld om te reageren op de bevindingen van het onderzoek. De insider wordt door de voorzitter van het bestuur van de definitieve uitkomst van het onderzoek in kennis gesteld.
- 8.6 Van het toezicht op de persoonlijke transacties van de insider zijn vrijgesteld:
- transacties in financiële instrumenten waarvan het beheer is overgedragen aan een professionele vermogensbeheerder, op zodanige voorwaarden dat de insider geen invloed heeft op de fondsselectie of op afzonderlijke transacties;
 - transacties in indexfondsen of in ter beurze genoteerde rechten van deelneming in (semi)openended-beleggingsinstellingen, mits de insider binnen die instelling geen functie vervult;
 - Staatsobligaties uitgegeven door OESO-landen, obligaties uitgegeven door decentrale overheden van OESO landen of obligaties uitgegeven door semipubliekrechtelijke instellingen gevestigd in een OESO-land;
 - Financiële instrumenten gerelateerd aan indices, zoals opties op indices, indextrackers, ETF op indices (zoals Ishares), turbo's op indices, futures op indices of warrants op indices. Desgevraagd overlegt de insider aan de compliance officer de overeenkomst welke ten grondslag ligt aan de overdracht van het beheer van zijn vermogensbestanddelen.

Artikel 9. Meldingsplicht

- 9.1 Iedere verbonden persoon is verplicht elk (potentieel) tegenstrijdig belang of reputatierisico te melden aan de compliance officer. Pogingen van een (aspirant-)relatie tot beïnvloeding dienen eveneens onmiddellijk te worden gemeld.

- 9.2 De insider is verplicht om op verzoek van de compliance officer financiële transacties (zoals genoemd in artikel 7) aan de compliance officer te melden.

Artikel 10. Compliance officer

- 10.1. Het bestuur van het fonds heeft een (externe) compliance officer aangewezen. De compliance officer vervult een onafhankelijke rol binnen het fonds. De compliance officer rapporteert aan de voorzitter van het bestuur, zowel voor de dagelijkse gang van zaken, als in het geval zich een bijzondere omstandigheid heeft voorgedaan.
- 10.2. Het bestuur heeft de taken van de compliance officer schriftelijk vastgelegd. Het bestuur waarborgt dat de compliance officer over voldoende bevoegdheden beschikt voor het uitoefenen van toezicht op de naleving van relevante wettelijke bepalingen en de gedragscode en diens onafhankelijke positie ten opzichte van degenen die zijn onderworpen aan zijn toezicht. De compliance officer houdt toezicht op de deugdelijkheid en effectiviteit van interne regels en procedures. Hij rapporteert ten minste jaarlijks over zijn werkzaamheden en doet aanbevelingen op basis van de resultaten van zijn werkzaamheden. De externe accountant ziet toe op de in het kader van de naleving van de gedragscode door de compliance officer uitgevoerde werkzaamheden.
- 10.3. Het bestuur legt vast welke acties zijn ondernomen naar aanleiding van de bevindingen van de compliance officer.
- 10.4. Indien de compliance officer daartoe aanleiding ziet kan hij verbonden personen verplichten op eerste verzoek alle informatie te (laten) verstrekken omtrent enige door of ten behoeve van hen verrichte persoonlijke transacties. De compliance officer controleert of die transacties aan de toepasselijke regels, voorschriften en aanwijzingen voldoen.
- 10.5. De compliance officer adviseert en informeert, gevraagd en ongevraagd, verbonden personen over de uitleg en toepassing van de gedragscode.
- 10.6. De compliance officer documenteert zijn werkmethoden en werkzaamheden en administreert en archiveert alle informatie die hem door verbonden personen (de meldingen van persoonlijke transacties inbegrepen) of derden is verstrekt. Hij bewaart afschriften van alle overeenkomsten en de jaarlijkse verklaringen die verbonden personen hem moeten verstrekken. Tevens administreert en archiveert de compliance officer alle door hem verrichte controles, onderzoeken en de genomen acties, alsmede overige van belang zijnde informatie, memoranda en correspondentie. De gegevens worden ten minste vijf jaar bewaard.
- 10.7. De compliance officer en de voorzitters van het bestuur zijn gehouden tot geheimhouding van de informatie verstrekt door verbonden personen of derden. De geheimhouding kan worden doorbroken in het geval de goede uitoefening van zijn functie daartoe noodzaakt.

Artikel 11. Verklaring van naleving

- 11.1 Iedere verbonden persoon moet bij aanvang van zijn functie bij het pensioenfonds de gedragscode ondertekenen, waarmee hij zich verbindt alle voor hem geldende regels uit de gedragscode na te leven.
- 11.2 Bij het niet langer verbonden zijn aan het pensioenfonds blijven de uit de gedragscode geldende normen van toepassing op de verbonden persoon, voor zover dit uit hun aard voortvloeit. De bepalingen van de gedragscode blijven gelden tot zes maanden nadat de verbonden persoon niet meer aan het fonds is verbonden. De gedragsregel zoals vastgelegd in artikel 4 blijft voor verbonden personen voor onbepaalde tijd gelden.

Artikel 12. Sancties

- 12.1. Het handelen door de verbonden persoon in strijd met de gedragscode wordt beschouwd als een ernstige inbreuk op het vertrouwen dat het fonds als werkgever of anderszins in de betrokkene moet kunnen stellen. Een dergelijke handelen kan reden zijn tot het opleggen van een sanctie, waaronder - afhankelijk van de ernst van de overtreding - een waarschuwing, het ongedaan maken van het door de verbonden persoon behaalde voordeel, overplaatsing, schorsing, of andere disciplinaire of arbeidsrechtelijke maatregel, ontslag op staande voet niet uitgezonderd. Een overtreding kan worden gemeld aan de benoemende organisatie, toezichthouder(s) en - indien van toepassing - bij het Dutch Securities Institute. Het voorgaande laat onverlet een vordering tot schadevergoeding en/of aangifte bij de justitiële autoriteiten.

Artikel 13. Advies en bezwaar

- 13.1. Indien de verbonden persoon twijfelt over de uitleg van de op hem van toepassing zijnde gedragsregels, is hij verplicht het advies van de compliance officer in te winnen. De compliance officer is bevoegd een voor de verbonden persoon bindende uitspraak te doen. Tegen de uitspraak van de compliance officer kan de verbonden persoon bezwaar maken bij de voorzitters van het bestuur. Het maken van bezwaar heeft geen schorsende werking ten aanzien van de uitspraak van de compliance officer.

Artikel 14. Onvoorziene omstandigheden

- 14.1. Voor kwesties waarin deze gedragscode niet voorziet, beslist de voorzitter van het bestuur.

Artikel 15. Slotbepalingen

- 15.1 Het fonds kan de gedragscode wijzigen.
- 15.2 Naast de gedragscode beschikt het pensioenfonds over de volgende regelingen:
- Klokkenluidersregeling
 - Incidentenregeling
 - Zo zijn onze manieren (bijlage)
- 15.3 De onderhavige gedragscode (versie 2015) vervangt met ingang van 15 december 2015 alle vorige gedragscodes.

BIJLAGE 2: “zo zijn onze manieren”

Inleiding

Voor een maatschappelijke onderneming als Stichting Pensioenfonds voor de Woningcorporaties (SPW) zijn betrouwbaarheid en integriteit van het grootste belang. De samenleving moet erop kunnen rekenen dat we onze maatschappelijke taak op een integere wijze uitvoeren.

Iedere bestuurder of anderszins bij SPW betrokken persoon kan in de situatie terecht komen dat binnen SPW belangen botsen. In SPW gaat immers veel geld om en veel van de werkzaamheden zijn op afstand geplaatst. Bovendien gaan de beleggingsbeslissingen die SPW neemt (voor SPW worden genomen) gepaard met een grote mate van complexiteit en afhankelijkheid van (voor SPW) externe deskundigen. Veel mensen en bedrijven zijn van buitenaf betrokken bij onze bedrijfsvoering. Al deze relaties maken SPW kwetsbaar voor belangenverstrengeling.

Wettelijk is het verplicht dat SPW zich bewust is van het risico op schade door belangenverstrengeling¹.

Vastleggen van regels waaraan iedere betrokkene moet voldoen is belangrijk. Daarom heeft SPW een gedragscode. Maar “begrijpen en voelen” wat met die afspraken bedoeld wordt is nog belangrijker. Daarom leggen wij ook vast wat met het naleven van die regels bedoeld wordt. Wij noemen dat onze integriteitscode: “Zo zijn onze manieren”.

Waarom onze integriteitscode

Voor een maatschappelijke onderneming als Stichting Pensioenfonds voor de Woningcorporaties zijn betrouwbaarheid en integriteit van het grootste belang. De samenleving moet erop kunnen rekenen dat we onze maatschappelijke taak op een integere wijze uitvoeren. Om die reden beschikken wij over een Integriteitscode.

Van iedereen die bij SPW betrokken is verwachten we een sterk ontwikkeld normbesef. We gaan ervan uit dat ze betrouwbaar zijn en zich correct gedragen ten opzichte van elkaar, van onze belanghebbenden en onze relaties. Ons gedrag bepaalt mede hoe er over ons gedacht wordt en hoe ons imago is in de buitenwereld.

De Integriteitscode ‘*Zo zijn onze manieren*’ biedt houvast voor de manier waarop we met elkaar, onze belanghebbenden en relaties omgaan. Vanwege het brede scala aan onderwerpen en de veelheid aan mogelijke situaties is het onmogelijk volledig te zijn. De integriteitscode concentreert zich op de hoofdlijnen en biedt daarmee een kader voor het gedrag.

¹ Artikel 143 Pensioenwet,

lid 1: Een pensioenfonds richt zijn organisatie zodanig in dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt.

lid 2: Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot het eerste lid. De regels hebben in ieder geval betrekking op: [] integriteit.

1. We dragen de verantwoordelijkheid voor ons eigen gedrag.

We zijn verantwoordelijk voor en aanvaarden de consequenties van ons gedrag (vanuit de gedachte van 'meer ruimte, minder regels'). We kunnen belanghebbenden uitleggen waarom we iets wel of niet doen en verschuilen ons niet achter 'dat is ons beleid'. Iedere betrokkene moet de "krantenkoppentest"² kunnen ondergaan. Een ieder is zich bewust van zijn handelen – ook als we "naar buiten treden" - en van de mogelijke consequenties van zijn handelen voor SPW en draagt er zorg voor om geen (imago)schade aan SPW te berokkenen.

2. We stellen ons transparant op.

We beschouwen interesse in ons handelen niet als ongewenste inmenging maar als een verzoek om informatie. Wanneer iemand ons vraagt om uit te leggen waarom iets wel of niet gedaan is, doen we dat. We delen onze kennis en werkwijze met anderen.

3. We houden ons aan gemaakte afspraken.

We houden ons woord. Als een afspraak onverwacht toch op belemmeringen stuit, leggen we dat op tijd uit. Totdat een nieuwe afspraak is gemaakt, blijft de oude in stand.

4. We spreken ergernissen uit, maar geven ook positieve feedback.

We zijn in staat om feedback te geven en te ontvangen. Als een collega of relatie iets doet of nalaat wat bij ons ergernis oproept, dan spreken we dat uit. We geven ook positieve feedback.

5. We behandelen onze belanghebbenden, zakelijke relaties en collega's met respect.

We doen zaken met anderen op basis van eerlijkheid, vertrouwen en duidelijke afspraken. We gaan vertrouwelijk om met gegevens van anderen. Relaties die op basis van andere opvattingen zaken willen doen, mijden we.

6. We letten bij relatiegeschenken op de proportionaliteit en het moment.

Wat op de ene plaats en tijd volstrekt gepast is, kan in een andere situatie geheel fout zijn. Een etentje in de offertefase is iets heel anders dan na een succesvolle afronding van het werk. We maken daarom altijd een beoordeling van de gepastheid waarbij we de volgende vuistregel hanteren: kan ik het mijn collega vertellen?, kan ik het thuis vertellen? Kan ik mezelf vanavond in de spiegel kijken (de "spiegeltest")? Bij twijfel overleggen we met de voorzitter van het bestuur of agenderen we het voor de bestuursvergadering. We accepteren geen geschenken thuis, stiekem of in de vorm van geld.

² De krantenkoppentest is de buitenwereld en bepaalt de beeldvorming van SPW

7. We gebruiken bedrijfsdiensten (telefoon, e-mail, kopiëren) met mate voor privé-doeleinden.

Er is geen bezwaar tegen het af en toe maken van een kopie van een privé verzonden document, het is echter iets anders wanneer dit de uitnodigingen van het 25-jarig huwelijksfeest of de mailing van de voetbalclub betreft. En een telefoontje naar huis om af te spreken wie de boodschappen doet verschilt eveneens nogal van een uitgebreid verslag van de wandelvakantie van een vriend. We zijn ons daarvan bewust en handelen daarnaar.

8. We aarzelen niet om problemen te melden.

We bespreken situaties die wij waarnemen en die in strijd zijn met deze code in eerste instantie zelf met de betrokkene. Als dit niet tot de gewenste opheldering leidt, dan vertellen we de betrokkene dat dit zal worden aangekaart bij de voorzitter van het bestuur. In die gevallen waarbij het relaties betreft, dan kaarten we het aan bij de leidinggevende van betrokkene.

9. We komen niet terug op eenmaal genomen besluiten.

In bestuursvergaderingen hebben grote besluiten een zorgvuldig proces van afweging van argumenten gehad en deze worden als gezamenlijk besluit uitgedragen. Kleinere besluiten (keuzes) tijdens de vergadering worden afgetikt en komen niet 3x opnieuw in het gesprek. Op eenmaal genomen besluiten wordt niet meer teruggekomen, tenzij nieuwe argumenten, feiten of omstandigheden rechtvaardigen dat een besluit in heroverweging wordt genomen.

10. We geven alleen antwoord op gestelde vragen.

Tijdens bestuursvergaderingen worden toelichtende vragen gesteld. We beschouwen dat als een verzoek om informatie. Wanneer iemand echter antwoord geeft op een vraag die niet gesteld wordt grijpen wij in.

11. We zijn zelf verantwoordelijk voor onze eigen reflectie.

Vergaderen gebeurt in de regel met een groot aantal spelers. Iedereen is daarom zelf verantwoordelijk voor zijn eigen reflectie over wat werkt en niet werkt in het proces.